

SÖZ DÜNYASININ XİRİDARI

“Ədəbiyyatımızın, incəsənətimizin, mədəniyyətimizin ən böyük və fərqləndirici xüsusiyyətlərindən biri də odur ki, zaman-zaman istedadlı insanlar mədəniyyətimizdə yeni yollar, yeni cığırılar açılar, yeni formalar meydana gətirirlər”.

Heydər Əliyev

**Nə yatmışan qoca vulkan,
səninləyəm!
Ayağa dur Azərbaycan,
səninləyəm!
Səndən qeyri,
biz hər şeyi bölə billik.
Səndən qeyri,
biz hamımız ölə billik.
Bu Şəhriyar haraydır,
Bu Bəxtiyar haraydır.
Ayağa dur Azərbaycan!..**

...2016-cı ildə aprel döyüşlərinin qızğın çağında ordumuzun tarix yazdığı, vətən nisgilinə işıq düşən günlərin birində internetdən qulaq asdığım qələbə məlhəm bir səs, munis bir ifa - Cəfər Cabbarlı adına İrəvan Dövlət Azərbaycan Dram Teatrının aktrisası, sənətsünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru, bədii qiraətçi Zülfüyyə Eldarqızı (İsmayılova) Məmməd Araz yaradıcılığına üz tutaraq ifası ilə o qələbə müjdəli anların ruhuna bir gözəllik əlavə edirdi.

...Zülfüyyə xanımın həzin səsi Məmməd Araz hayqirtisini, böyük bir vətəndaşın çağırışını, harayını damla-damla dinləyicinin qəlbine süzdürürdü. Yaxın keçmişimizdə unudulmaz qiraət ustası Mikayıl Mirzənin möhtəşəm ifasında tez-tez dinlədiyimiz Məmməd Arazın “Ayağa qalx, Azərbaycan!” şeri Zülfüyyə xanımın ifasında da vətənin cəsur övladlarını bir daha mübarizəyə, qələbəyə səsləyirdi. Elə bil Zülfüyyə xanım Məmməd Arazın bu ecazkar şeirini bütün Azərbaycanın eşitməsi üçün ata-baba yurdunun zirvələrində - Laçının şiş qayalarının üstündə durub ifa edirdi.

...Zülfüyyə xanım əslən Laçından olsa da Sumqayıtda anadan olub. Hələ 10-cu sinifdə oxuyanda bədii qiraətlə məşğul olmağa başlayıb. Sumqayıtın mədəniyyət evində və digər yerlərdə keçirilən tədbirlərdə iştirak edib. 1988-ci ildə II Ümumittifaq Xalq Yaradıcılığı Festivalının iştirakçısı olub. Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetindəki tələbəlik illərində - təhsil prosesində də, ali məktəbin ictimai həyatında da fəallığı ilə seçilib.

O hələ tələbəlik illərində Cəfər Cabbarlı və Səməndər Rzayevin şərəfinə təsis edilən mükafatlara layiq görülüb. Səməndər Rzayevin anadan olduğu kənddəki sovxoz hər ay Zülfüyyə İsmayılovaya təqaüd verib.

Zülfüyyə xanım 1994-cü ildə ali məktəbi bitirdikdən sonra elmi yaradıcılığa marağı onun taleyini doğma Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinə bağlayıb, 1998-ci ildən başlayaraq 17 il burada fəaliyyət göstərərək, müəllim və professor heyətinin

qayğısı sayəsində pedaqoji sahədə uğurlar əldə edib.

Zülfüyyə xanımın müəllim kimi formalaşmasında görkəmli ziyamız Əzizağa Quliyevin böyük əməyi olub. Zülfüyyə Eldarqızı sevimli müəlliminin metodik vəsaitlərindən aktyor sənəti fənnini tədris etməkdə bəhrələnib. Əzizağa Quliyevin bütün tələbələri kimi Zülfüyyə xanım da istedadla, zəhmətlə, insanları inandırmaq bacarığı ilə, sistemli, məntiqli biliyə malik olmaqla, aydın və səlis danışmaqla sənət zirvələrini fəth etməyi öyrənib, danışdıqlarını onu dinləyənlərin təkcə

qulağına deyil, ürəyinə çatdırmaq məharətinə yiyələnib.

...Və günlərin birində Əzizağa müəllim Zülfüyyə xanımı auditoriyaya təqdim edib. İlk dəfə onun əlindən tutub tələbə auditoriyasına öz assistenti kimi aparın, müəllimlik peşəsinin çətinliyini, sirrini, müqəddəsliyini öyrədən Əzizağa Quliyev dili-dodağı əsən bu xanıma “Sən yaxşı müəllim olacaqsan!” deməklə onun həyatında mayaka çevrilib. Beləcə, tələbə auditoriyası Zülfüyyə xanımın ən çox sevdiyi məkana çevrilib.

Azərbaycan mətbuatında 100-dən çox elmi-publisistik, tənqidi yazıların müəllifi olan Zülfüyyə Eldarqızı gecəsi-gündüzü zəhmətli günlərində elmin zirvələrini fəth etməkdə də inamlı addımlar ataraq xalq yazıçısı Anarın bədii əsərlərinin ekran təcəssümünü tədqiq edərək sənətsünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru elmi dərəcəsinə layiq görülüb.

Son illər Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin keçirdiyi tədbirlərdə mütəmadi olaraq iştirak edən bədii qiraət ustası Zülfüyyə xanım aparıcı kimi geniş tamaşaçı rəğbətini qazanıb. Türkiyədə “Türk Dünyası Bəyaz Pərdədə Buluşur” adlı Beynəlxalq Festivalda, Naxçıvanda Qurtuluş Gününə həsr edilən tədbirdə, Gülşad Baxşiyevanın quruluşunda İlyas Əfəndiyevin “Büllur sarayda” tamaşasında, Rəsul Rza haqqında çəkilməmiş “Yaşıl atlas ömründən səhifələr” adlı filmə, “Ağlar güləyən Sabirimiz” adlı tamaşada, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin “Böyük Azərbaycan şairi Molla Pənah Vaqifin

300 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında” 12 yanvar 2017-ci il tarixli Sərəncamı və YUNESKO-nun “2016-2017-ci illər üçün görkəmli şəxslərin və əlamətdar hadisələrin yubileyi proqramı” çərçivəsində Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin, Türkiyə Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin, TÜRKSOY təşkilatının, Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunun və Azərbaycan Milli Kitabxanasının “Molla Pənah Vaqif ili”nin açılışı münasibətilə TÜRKSOY-un qərargahında və Sakarya Bələdiyyəsində keçirilən tədbirlərdə Zülfüyyə Eldarqızı səsinin əlvanlığı, məlahəti, qəlbəyatımlığı, poetik zövqü, yaddaşı, sözün məqamının, yerinin bilməsi, oxuyacağı poeziya nümunəsinə qarşı hədsiz tələbkərliliyi ilə respublikamızın hüdudlarından kənar da tamaşaçıları sənətinin seyrinə salıb.

Bədii qiraət sənətinin sirlərini gəncələrə öyrədən Zülfüyyə Eldarqızının bir neçə albomu işıq üzünə görüb. Zülfüyyə Eldarqızı ifalarında aydın diksiyası, savadı, poetik nümunəni tamaşaçıya çatdırmaq məharəti ilə minlərlə pərəstişkarının məhəbbətini qazanıb. Bədii qiraətin spesifik sənət olduğunu qeyd edən sənətsünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru Zülfüyyə Eldarqızının sözlərinə görə qiraətçi mətni elə çatdırmalıdır ki, dinləyiciyə zövq versin. Zülfüyyə İsmayılova deyir ki, “Qiraətçi əsərin məzmununun yaxşı anlaşılmasında dinləyicilərə kömək edir, əsərin ruhunu duymaqda dinləyiciyə yardımçı olur. Bədii qiraət prosesində ifaçının üzünə yazıçının ideyasını, personajların daxili dünyasını dinləyicilərin qarşısında canlandırmaq kimi böyük bir vəzifə düşür”.

Zülfüyyə xanım bədii qiraət ustası olaraq elə şeirlər seçir ki, həm tamaşaçının ruhunu təlatümə gətirsin, həm də öz qəlbini titrətsin. Bədii qiraətçi kimi o hər an çalışır ki, ifalarında müəllifin fikri ilə bərabər bədii qiraətin imkanlarından istifadə edərək şeirə öz münasibətini bildirsin.

Zülfüyyə xanım şeir dediyi zaman öncə öz obrazını yaratmağa, tamaşaçıya, dinləyiciyə səsinin müxtəlif çalarlarını təqdim etməyə can atır. Onun səsinə kədər notları da var, qəzəbli, üsyan dolu çağırışlar, fəryadlı ağrılar, zərif məhəbbət etirafı da eşidilir. O, şeir oxuyanda sanki dünyanın bütün qapıları onun nurlu simasına açılır, sanki bütün çərçivələr sınırlıdır, o daxilən azad olur. Hər bir ifa Zülfüyyə xanım üçün sanki Ulu Tanrı ilə bir dialoqdur. Poeziya xanım sənətkar üçün dərindən anasıdır. Dəyərli sənətkarımız qeyd edir ki, poeziya ilə məşğul olanın qəlbində bir təmizlik olur.

Həm klassik, həm də müasir poeziyanı da eyni dərəcə də seven Zülfüyyə Eldarqızı heç bir vaxt məşhurluq, şöhrət arxasınca qaçmayıb. O zirvələr fəth etmək niyyətində də olmayıb. Fəqət, bütün istedadını, biliyini, təcrübəsini sənət, təhsil yolunda səfərbər etmək onun həyatının məramı olub.

Zülfüyyə xanım üçün məşhurluq yox, sənət adamının təqdim etdiyi sənət və yaradıcılıq əhəmiyyətlidir. İstedadın pulla alınmasının, nə də satılmasının mümkünsüzlüyünə əmin olan sənətkar xanım həmişə çalışıb ki, istedadı, zəhməti, insanları inandırmaq bacarığı, məntiqli biliyə malik olması, aydın və səlis danışması ilə özünün cığırını olsun. Bəli, Zülfüyyə Eldarqızı peşəkar bədii qiraət ustası kimi heç kəsi yamsılamamağa, heç kəsi təkrarlamamağa çalışaraq özünə qiymət verməyi, sənətini dəyərləndirməyi bacararaq işıqlı əqidəsi ilə həm müəllim, həm dost, həm məsləhətçi kimi sevilməyi bacarıb.

Zülfüyyə xanım hazırda Cəfər Cabbarlı adına İrəvan Dövlət Azərbaycan Dram Teatrında çalışır. Doğma sənət ocağında Zülfüyyə Eldarqızı yüksək bədii zövqü ilə oynadığı rollarda da teatrsevərlərin qəlbine yol tapıb. Elə bir neçə gün öncə Səməd Vurğun adına Azərbaycan Dövlət Rus Dram Teatrının səhnəsində İrəvan Dövlət Azərbaycan Dram Teatrının dünyaca məşhur əfqan əsilli ABŞ yazıçısı Xalid Hüseyinin “Min möhtəşəm günəş” adlı romanı əsasında hüzürlənmiş eyni adlı tamaşada Zülfüyyə Eldarqızı yaratdığı obrazla pərəstişkarlarının növbəti dəfə alqışlarını qazandı.

Zülfüyyə Eldarqızı bir sırayı vətəndaş olaraq nəcib hissələrin, bəşəri ideyaların, humanist baxışların, ülvü duyğuların daşıyıcısıdır. Sədaqətli ömür-gün yoldaşı, qayğıkeş ana, sadıq dost olan Zülfüyyə xanım sadəcə Azərbaycan xanımı olmaqla da diqqətəlayiqdir. Qəlbə hər an Böyük Yaradandan eşqi ilə döyünən və dilindən Məhəmməd Peyğəmbərin (s) “Allah-taala məhrabançılıqla yetim bir uşağın başını sığallayan şəxsin əməl dəftərinə əlinin altındakı tükün sayı qədər savab yazar” kəlamı düşməyən Zülfüyyə xanım uşaq evlərinə baş çəkməyə də, yetim başını sığallamağa da vaxt tapır. O dəyərli vaxtından saatlar, günlər ayıraraq hərbi hissələrdə əsgərlərlə görüşə də gedir, vətənimizin keşiyində duran igidlərə söz çələngi bəxş etməkdən qürur hissi keçirir.

Zülfüyyə Eldarqızı bütün varlığı ilə ata-baba ellərinə bağlı olan, doğma yurd yerinin təəssübkeşi kimi tanınan vətən sevgili xanımdır. O bütün ifalarında daxilində paralel bir səslə hayqırır - könül dünyasında soy-kökünün əmanəti olan Laçınla bağlı kədərli şeirlər oxuyur.

Beləcə, ömrünün 45-ci baharını qarşılayan Zülfüyyə xanıma Uca Yaradan bu nəciblikləri, gözəllikləri, ülvü və saf duyğuları səxavətlə bəxş edib. Rəbbimiz onu gözəllik mücəssəməsi kimi yaradıb. Böyük qəzəl-xanımız Əliağa Vahid demişkən, BÜTÜN GÖZƏLLİYİ TANRIM O SƏRVİNƏZƏ VERİB...

**Hikmət Xudiyev
(Cəmilzadə)
Əməkdar jurnalist**